

אתר הרב אריה זילברשטיין

אשכול יוסף

מאוצרותיו של הרה"ג יוסף חי סימן טוב שליט"א
מחבר סדרת "אשכול יוסף" עה"ת והמועדים
וספרי "כרם יוסף" על הש"ס

מתקיימת יערי שביתת הרמ"א

מכתב מו"ר הגאון הגדול

רבי אריה זילברשטיין שליט"א
רבה של שכונת אגן האיילות

הנני בזה להודיע בשער בת רבים, את גודל יקרת פעלו, של כבוד מעלת המושפיע ומוזכה הרבים בשיעוריו ובספריו החשובים, ה"ה הרה"ג הדגול ר' יוסף חי סימן טוב שליט"א, מחשובי ונכבדי התושבים כאן אגן האיילות, שייסד ותיקן את ישיבת "כרם יוסף" עם סדרי לימוד נפלאים לצעירי הצאן, בחורי החמד היקרים, בימי שבת קודש ומוצ"ש, באותם שעות שהיצר מנסה להפיל חללים שלא יעסקו בתורה.

ואת כולם עשה יפה בעתו, סדרי לימוד באופן המושך את הלב לעמל התורה בשקידה וברציפות, עם מתן שכרה בצידה, לקרב ליבותיהם של צערי הצאן להיות דבוקים בתורה.

ועתה הגה ברוחו הטהורה, להוסיף עוד סדרי לימוד נוספים בהדי פניא דמעלי שבתא, בצהרי יום השישי, וכמעשהו בראשונה אף רצונו בשניה, למשוך ולקרב ליבם של צעירי הצאן בעבותות אהבה וחמימות של קדושה, לנצל את השעות האלו לעליה בתורה, לבל ילכו לריק ח"ו.

יעזרהו השי"ת שייזכה להגדיל תורה ולהאדירה ולהוסיף ולהרבות ספסלי בית המדרש, ואשרי מי שישכיל להושיט ידו להויל מכספו למטרה גדולה ונעלית זו, שאין ערוך לחשיבותה.

ובאתי עה"ח

אריה זילברשטיין

רב שכונת אגן האיילות, גבעת זאב

בואו להיות שותפים בהרמת קרן התורה:

הפשו אותנו בנדרים פלוס:

ישיבת כרם יוסף ועלון אשכול יוסף

"ויקרו קרוז... ואון בן פלת בנני ראובן" (ט"ו, 6).

מדוע און בן פלת זיצול והלא לא מצינו שעשה תשובה בפועל, ופרש מעדת קרוז, אלא אשתו רק מנעה ממנו ללכת עמהם?

בסנהדרין (ע"ג), אמר רב און בן פלת אשתו הצילתו, אמרה לו מה נפק"מ לך מי יהיה בראש, משה או קורח, אם משה המנהיג, אתה התלמיד, ואם קורח המנהיג אתה התלמיד, מה לך ולמחלוקת זו? אמר לה מה אעשה, והלא הייתי עם עדת קורח באותה עצה, ונשבעתי להם שאם יקראוני אלך עמהם. אמרה לו יודעת אני שכל אנשי העדה קדושים וצנועים הם, ואין הם מסתכלים בערה, דכתיב "כי כל העדה כולם קדושים", שב ואל תעשה דבר, כי אני אצילך מהמחלוקת. השקתו יין עד שנשתכר, והשכיבתו בתוך האוהל. ישבה בפתח האוהל וסתרה שערך, כל מי שבא לקרוא לאון בן פלת, ראה את אשתו שהיא יושבת פרועת ראש, ברח וחזר לאחוריו, בין כך ובין כך, נבלעו עדת קורח בארץ.

ומה שאמרו בגמרא שם, שנקרא און בן פלת, שישב באנינות, ופירש רש"י: שעשה תשובה על שהיה עמהם תחילה בעצה. מושמע שרק אח"כ עשה תשובה, וכן מבואר שם במפרשים.

ויש להקשות מדוע און בן פלת ניצל, ולא נבלע באדמה עם עדת קרח, והלא מתחילה נשתתף עם קרח ועדתו במחלוקת עם משה, ולא מצינו שעשה תשובה בפועל, אלא אשתו רק שכנעה אותו שלא יצא ללכת עם עדת קרח, כי בלא"ה לא תהיה לו תועלת מזה, והשקתו עד שנשתכר, ומניין שפרש מן המחלוקת ועשה תשובה?

ישוב א'

נראה שעצם הסכמתו של און בן פלת לשתות ולהשתכר, מוכח שעשה תשובה, שכבר לא היה בדעתו ללכת עם עדת קרח ולהשתתף במחלוקת, ויש להוסיף דבעת שאש המחלוקת בוערת, והיצר מסית ומדיח להבעירה וללכותה, ומצית אש שנאה וקנאה בלב בעלי המחלוקת לעשות הכל, כדי לחזק ולשרש ולפשט את המחלוקת, בשעה כזו עצם השב ואל תעשה, הוי מעשה גדול של תשובה של אי השתתפות במחלוקת. וכיו"ב מצינו במהרש"ל בים של שלמה (צ"ק פ"ג סי' ג), שכתב ששיכור אפי' הגיע יותר משכרותו של לוט, חייב בתשלומים על כל מה שהזיק, ומה שאמרו (שימין ס"ה) ששיכור כלוט פטור ממיתת ב"ד, ולא מלקין אותו, היינו דפטור מדיני שמים על אותו העוון. ומ"מ מקבל דינו על מה שלא עצר ברוחו ושיכר עצמו להשתגע, אבל לפוטרו מדין הזיק שמוזק לחבירו, פשיטא שחייב, דאדם מועד לעולם, ואל"כ לא שבקת חיי, דכל שזנא ישתה וישתכר על חבירו

מזיין ידעו ישראל שמשנה רבינו לא זפר מנהרות תזת הארץ... ולעמיד בהן אבק שריפה... ועיי"ף נבקעה הארץ?

סיפר תלמיד מן החת"ס זצ"ל, ר' חזקי' פייבל פלוט זצ"ל אב"ד שוראן בספרו ליקוטי חבר בן חיים (ח"ד י"ב א'): "פעם א' בא רופא נכרי אל מרן החת"ס לאמר: מה זה הרעש שהרעיש תוה"ק בבליעת קרח, הלא כמעט בכל שנה יקרה בארבע נפשות הארץ רעש וירדו כמה עיירות שאולה?"

והנה החת"ס בספרו תורת משה בפרשתן עה"פ "וכל ישראל וגו' נסו לקולם כי אמרו פן תבלענו הארץ", הקשה מדוע נסו לקולם, ולא לראייתם שראו בקיעת הארץ ומתנגדרים לתוכה? ועוד הרי כבר הזהירם משה ואמר העלו מסככי למשכן קרח דתן ואבירם, וכן עשו כדכתיב ויעלו, א"כ למה נסו? עוד כי מסתמא הפרישם משה שיעור הראוי?

וביאר החת"ס שהאפיקורסים אומרים מרע"ה עשה מחילות תחת הארץ והעמיד שם קנה שריפה ואבק שריפה וכדומה ועיי"ז נבקעה הארץ, "והראיתי להם מ"ש רמב"ן ותנכס עליהם הארץ, שאחר השקיעה כיסה עליהם הארץ ולא נשאר שום רושם בארץ, וזהו בליעה כאדם הפותח פיו ובלוע ולא ניכר עוד שום רושם ודבר ממנו, וזה ראה ברורה שלא היה בתחבולה, כי אם מאת ה' אשר ברא פה לארץ לבלוע". והנה אם היה מאת ה' ידע משה להגביל הפעם עד פה תעמדו ולא תספו, אך אם הוא ע"י תחבולה אבק שריפה אין אדם שליט ברוח ומי יודע עד היכן כחו מגיע להפיל בנינים ולבקוע ארצות הרבה.

וכותב החת"ס, הנה הרשעים האלה בשעת ירידה לארץ לא חזרו בתשובה להאמין בנס הנפלא הלוה, אלא צעקו בפתחה של גיהנם ראו מה עשה בן עמרם העמיד קנה שריפה ופולוויו והרעיש הארץ, והנה הרשעים הללו לא ראו עדיין כסוי הארץ והיו צועקים בן לישראל, והם כששמעו קולם של אלו האמינו שהוא רק המצאה ותחבולה ונסו לקולם של אלו והרחיקו הרבה יותר מן הגבול שהגביל מרע"ה, כי אמרו פן תבלענו הארץ, וזה פתיות כי ע"י תחבולה א"א שתבלע ארץ, כי הבליעה היא הכיסוי, וזה א"א ע"י תחבולה. והנה אמנם משיב החת"ס מנה אחת אפים לאותם אפיקורסים שטענו שמשנה רבינו עשה תחבולה של מנהרות אש... אמנם טענה זו שאולי משה חפר את המנהרות משוללת מן היסוד, כי הנה שיראע הדבר שיחפור מנהרות שבדיק רק קרח ועדתי יעלו וימותו בתוכן הוא דבר זה ותמוה מאד, בפרט לדברי הכופרים שכל דבר דנים ומחשבים ע"פ סטטיסטיקות.

ואת ועוד הלא גם הרכיב וכל אשר לקרח נבלע באדמה כמפורש בכתוב, וקבלה בידו דור אחר דור שאפילו אותם תינוקות ורכושם של קרח ועדתו ואפילו מחט שהיתה בסוף המחנה באו ונפלו לתוך האדמה, שנעשה כמין משפך ובכל מקום שהיה אחד מהן היה מתגלגל ויורד אחרי, לתוך מקום הבליעה. ובילקו"ש ובמדרש הגדול (ט"ז ל"ב), איתא שכן סובר רבי ברכיה, אמר לו רבי נחמיה הרבה זוויות נפתחו לארץ, ובכל מקום שהיה אחד מהן שם היה נבלע. וא"כ בזה ראי לא שייך כלל לטעון שנעשה הדבר ע"י בר אנוש. ובמדרש איתא שאפילו מטתו של און בן פלת באה עד מקום הבליעה, עד שעמדה אשתו והתנתנה ובקשה ממשנה סליחה.

ואת ועוד כיון שקרח היה עשיר גדול, ואדרבה ביקש אותו הלילה לאבד את משה ואהרן ע"י עשירו, דבר זה הוא לומר שמשנה הוא זה שנכרה ידו בחפירת מנהרות... וכמ"ש בפרשת יתרו (ט"ז ז') "ויאסוף עליהם קרח את כל העדה לפתח אהל מועד ויתנשא בעושרו שמצא שני אוצרות מאוצרות של יוסף מלאים כסף וזהב וביקש לסלק באותו עושר את משה ואהרן מהעולם אילוילי שהתגלה כבוד ה' לכל העדה.

להזיקו, ויפטור, ואפילו בפורים דחייב להשתכר, אין כוונת רבותינו כדי שישתגע. רק כמו שכתב הרמב"ם (ה מגילה פ"ג ט"ז), להיות נרדם בשכרותו, עכ"ל. וצ"ן לדבריו הגרעק"א (מ"מ ס' ל"ה סעיף כ"ז). ומבואר שעיקר טעמו של המהרש"ל שמוחייב שיכור כלוט שהזיק, משום שמוחייבים אותו על עצם הדבר ששתה ונשתכר, ונפק"מ במי שהשקו אותו על כורחו עד שהשתכר כלוט והזיק, שלפי הטעם האמור לא שייך לחייבו. ומטעם זה ניצול און בן פלת, במה שניאות שאשתו תשקרו יין, ובכך יסתלק מן המחלוקת. ועיין להחת"ס בספרו תורת משה שאון בן פלת עשה תשובה, ובפשוטו היינו לפני שנבלעו קרח ועדתו.

ישוב ב'

עיי"ל בס"ד שאע"פ שאון בן פלת לא עשה תשובה, מ"מ כיון שהיה שתוי ולא היה לו הזדמנות באותה שעה לעשות תשובה, לכן לא היה שייך לבוא עליו בתביעה, ואע"פ שישן חייב במצוות, מ"מ לא היה יכול לעשות באותה שעה תשובה. אך לכאוף עדיין תקשי שהיה לו לעשות תשובה לפני ששתה ונשתכר, וידוע המעשה באותו דיבוק שהוציא מרן החפץ חיים זצ"ל ששאל אותו למה לא עשה תשובה קודם שמת, והשיבו שהיה בדעתו לעשות תשובה, אלא שבהיותו על העגלה פתאום מעדה העגלה ונפל ומת, ומרוב בהלה לא הספיק לעשות תשובה, וזה מה שאמרו חז"ל (ס"ה ט"ז) שוב יום א' לפני מיתתך. ואמרו (ס"ה ט"ז) אל תאמר לכשאפנה אשנה, שמא לא תפנה. וי"ל דמ"מ שאני מי שכבר מת ואינו בר תשובה, למי שהוא עודנו בחיים, עדיין יש לו תקוה.

ישוב ג'

עיי"ל בס"ד דאה"נ מכח מעשיו של און בן פלת עצמו אולי ראוי היה למות בעדת קרח, אלא שזכות אשתו גרמה לו, שכיון שהיא עמדה בתשובה, ומנעה ממנו מלהיות באותה שעה במחלוקת, ניצול בזכותה ולא בזכותו, וכן משמע ממה שדרשו חז"ל במדרש רבה בפרשתן בשבחה, חכמת נשים בנתה ביתה. ומצאתי סיוע לזה במדרש הגדול, שאמרו שם, שהמטה של און בן פלת הגיעה עד מקום הבליעה, ואשתו התחננה לפני משה וביקשה מחילה, ואמר שסולח. ומוכח להדיא כאמור שרק מכח תפילתה ניצול. וכיו"ב כ' בחי' הש"ך עה"ת, בביאור מה שאמרו שנקרא און בן פלת, על שם שהיה און, שישב באנינות לפי שבאה לו ההצלה ע"י אשתו ולא באת לו ע"י עצמו. וכיו"ב כ' בחי' בכור שור לתלמיד ר"ת, שאחרי אותו המעשה היה יושב און בן פלת באנינות כל ימיו.

ישוב ד'

עיי"ל ע"פ מה שביאר המהר"ל (פאנדין קט), שהיו שם ארבעה סוגי בעלי כיתות במחלוקת, קרח ומאתים וחמשים איש, ודתן ואבירם, ואון. כי דתן ואבירם חלקו מחמת עזות גדולה וקשה, כי היו בעלי מחלוקת ולא היו מבקשים כהונה. ואותם ר"ן איש, היו הפצים רק כהונה, וקרח היה מבקש כהונה והיה משתף עם דתן ואבירם ג"כ, כשביל קנאה במשה ואהרן. אבל און בן פלת נכנס במחלוקת בשביל שלא רצה שמשנה ימשול עליו, כדמשמע מעצת אשתו, ואמנם היה בעל מחלוקת אבל אינו קשה כמו כל בעל מחלוקת, רק שלא היה רוצה שיהיה משה משתרר עליו, ולכן שמע לקול אשתו לצאת מהמחלוקת. ומבואר מדבריו שעונו של און במחלוקת היה קל משל קרח ועדתו שביקשו כהונה וגם קנאו במשה ואהרן, משא"כ און בן פלת, לכן ניצול בקלות, ע"י שמנעה אותו אשתו מן המחלוקת, ואע"פ שלא עשה תשובה מעולה.

ישוב ה'

עיי"ל בס"ד שעיקר התביעה על קרח ועדתו, היתה שאותו הלילה הקהיל קרח את כל העדה, והיו נצבים יחד לעשות מחלוקת עם משה רבינו, והיה זה מעמד נורא של אסיפה והתקהלות רבתית לדבר עבירה, וגם חילול ה' התגדל יותר מאשר עצם מחלוקתו של קרח, וזאת בנוסף לכך שקרח עסק כל אותו הלילה עם עדתו בדברי ליצנות, כמ"ש רש"י וכמבואר במדרשים באריכות. ולכן עיקר הקפיידא היתה על קרח ועדתו שהיו נצבים ומתקהלים כל אותו הלילה, משא"כ און בן פלת שלא היה ניצב עמהם. והדבר מדוייק גם בפסוקים, שרק אחרי אותה התקהלות ביקש משה רבינו להענישם באותה מיתה משונה.

ישוב ו'

עיי"ל בהנה לפני שמשנה רבינו העניש לכל אותם 250 ראשי סנדראות ולדתן ולאבירם, קרא לכל הנצבים לסור מתוך העדה, כמ"ש "וידבר אל העדה לאמר סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה ואל תגעו בכל אשר להם פן תספו ככל חטאתם", וא"כ היתה כאן הבטחה שמי שיסור מתוך אותה עדה רעה יצל, והרי און בן פלת כבר סר מהם ולכן בדין היה שלא ימות עמהם באותה מיתה, ויתכן שהיו עוד אנשים רבים שנטפלו למחלוקת, ובאותה שעה נתייראו וברחו וניצלו, וכמו שנא' "ויקהל עליהם קרח את כל העדה", ועיין שם במפרשים שבאותה הלילה שעשה קרח ליצנות, הצליח קרח להקהיל עוד הרבה מהעדה, וי"א שעשה כן על כורחם, ולכאוף הדבר מפורש עוד בכתוב שנא' "וכל ישראל אשר סביבותיהם נסו לקולם כי אמרו פן תבלענו הארץ", והנה אם לא היה להם שייכות כלל למחלוקת קרח, מדוע נסו ומדוע היה להם להתיירא, אלא מוכח שמתחילה גם הם ניצבו לשמוע את קרח ועדתו, לכן נתייראו. ואמנם יש לדחות שנתיראו שהיה להם תביעה שלא הוכיחו ולא מחו בקרח ועדתו.

מדוע בנים קטנים לעצמים בעוון

המוחלוקת?

אמר ר' ברכיה כמה קשה המחלוקת שב"ד של מעלה אין קונסים אלא מבין 20 ומעלה, וב"ד של מטה מבין 13, ובמחלוקתו של קרה תינוקות בן יומן נשרפו ונבלעו בשאול תחתית, דכתיב: "ונשיהם ונביהם וטפם וירודו הם וכל אשר להם חיים שאולה", לכך כתיב "ויקה קרה". [מדרש רבה (מ"ג ט"ז) ורש"י בפרשתו (מ"ג ט"ז)].

צ"ב כיון שאין ב"ד של מעלה עונשים בפחות מעשרים, ואף ב"ד של מטה לא עונשים בפחות מבין י"ג, א"כ מה נשתנה עוון המחלוקת שבעטייה אף בנים קטנים מתים, אבות יאכלו בוסר ושיני בנים תקהינה?

יישוב א' - באותה מידה שאין מוותים אפי' בדבר קטן

המהר"ל בגור אריה (פסקים) ובספרו נתיבות עולם (נתיב אהלים ב"ב), מבאר שהטעם בזה הוא מידה כנגד מידה, כי בעלי מחלוקת נמשכים אחר מדת הדין ביותר במחלוקת שלהם, כי המבקשי שלום נכנסים לפני משורת הדין, אבל בעלי דין אינם רוצים לוותר אף דבר קטן, ולא זה שאינם רוצים לוותר רק הם נכנסים במחלוקת, ולפיכך ראוי שיהיה מדת הדין מותרת ג"כ נגד בעלי המחלוקת שכך היא מדתם. וזה שאמר כמה קשה המחלוקת, כי בודאי המחלוקת הוא דין קשה, ומפני כך אף הקטנים נענשים מפני קושי מדת הדין שהוא מותרת נגד בעלי מחלוקת כמו שמחלוקתם הכל במידת הדין.

ביאור ב' - לפי שערערו על מצות מוזהב וציצית

הכלי יקר בפרשתו (מ"ג ט"ז), הקשה כאמור, יש להתבונן אם קרה ועדתו חטאו טף למה באים לעונש זה? וביאר לפי שקרה ועדתו חלקו על מצות ציצית ומצות מוזהב, ואמרו בגמרא (שם ט"ז), ר' יהודה ור' מאיר, חד אמר בנים מתים בעוון ציצית, וחד אמר בעוון מוזהב. והטעם ששניהם באו לזיכרון, כי המוזהב להיות ה' נגד עינוי תמיד בבואו ובצאתו, והציצית לזיכרון המצוות, וכתיב (שם ט"ז) "ותשכח תורת אלהיך אשכח בניך גם אני", כי ע"י שתשכח תולדות המעשים הטובים, אשכח גם סתם תולדותיך, ועוד שהבנים ענף ממנו כציצית שהם ענף מן הבגד. ודבריו צ"ע כי לפי"ז דוקא המעשרים על מצות מוזהב וציצית ראויים שח"ו ימותו בניהם הקטנים, אבל לא כל מי שעוסק במחלוקת, ובהו"ל מבואר שזהו בעוון חומרת המחלוקת.

ביאור ג' - שורש המחלוקת מפני ביטול תורה

הנה לפענ"ד נראה ליישב ע"פ מ"ש בשבת (ט"ז), שבעוון ביטול ת"ת ח"ו בנים מתים, דאמר רבי יהודה הנשיא בעוון ביטול תורה בניו הקטנים של האדם מתים, דכתיב "לשווא הכיתי את בניכם, מוסר לא לקחו". והנה אין לך מחלוקת שאינה מנכטלת מן התורה, ואין לך מחלוקת שאינה נובעת אלא מכח ביטול תורה, כי בשעה ששקועים בתורה ממילא אין פנאי ואין רצון לעשות מחלוקת, והן דברי רבינו הרמב"ם (אס"ז פסק כ"א הל"ג) שכתב לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו וישיא בתו לת"ח שאין דבר מגונה ולא מריבה בביתו של ת"ח, והארכתי בזה במקו"א, והבאתי מדברי החת"ס שת"ח מרבים שלום בעולם, ע"י

שעושים מחלוקת בתורה בלימוד, כי מטבע האדם לעשות מחלוקת, זכה עושה מחלוקת ומגלה חלקו בתורה, לא זכה ח"ו עושה מחלוקת וריב. וממילא כיון שכל עניינה של המחלוקת היא מפני ביטול תורה, מפני כך ח"ו בעטייה בנים קטנים מתים.

ואתא עוד בשבת (ט"ז), כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה היה שם רבי יהודה ורבי אלעזר ברבי יוסי ורבי שמעון, נשאלה שאלה זו בפניהם, מפני מה מיתת אסכרה מתחלת בבני מעיים וגומרת בפה? נענה רשב"י ואמר, בעוון ביטול תורה, אמרו לו נשים יזיחו שפטורות מת"ת ובכ"י מתות במיתה משונה זו, אמר להם מפני שמבטלות את בעליהן. אמרו לו נכרים יזיחו שפטורים מת"ת, ובכל זאת מתים באסכרה, אמר להם מפני שמבטלין את ישראל, אמרו לו תינוקות יזיחו, אמר להם מפני שמבטלין את אביהן, ופירש רש"י להוליכן לחמה ולצונן ולפיסן באנוזים.

ביאור ד' - מיתתם מכפרת כגדולי הדור

ע"ל דאדרבה כיון שקשה עונשו של המחלוקת, ממילא לא די בכפרת האבות, לכן ח"ו מתים גם בניו הקטנים שהם תשב"ר שאין בהם חטא, ונשמתם עולה כעולה כליל שאין בה שום מום או סרך פגם, דמיתתם מכפרת כמיתת צדיקים וגדולי הדור, כמ"ש בשבת (ט"ז), בזמן שהצדיקים בדור, צדיקים נתפסים על הדור, אין צדיקים בדור תשב"ר נתפסים על הדור, שנא' "אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן" וגו', ואמרינן, גדיים הממושכנין על הרועים.

ביאור ה' - הטף הוא יסוד המחלוקת

ע"ל הדגה בד"כ עיקר סיבת המחלוקת הוא מפני בניו של האדם, שחס על כבודם, או שרוצה להשאיר לבניו אחריו ייחוס או ממון, מפני כך באותה מידה מתים בניו הקטנים, שהם יסוד המחלוקת, וראיה לדבר שטעם זה הדגיש הכתוב "ודתן ואבירם יצאו נצבים פתח האלהים ונשיהם ובניהם וטפם", והנה כאן עדיין לא מספר הכתוב על מיתת הטף, אלא בא לגלות סיבת מיתת הקטנים במחלוקת, שאף הקטנים היו נצבים במחלוקת, הגם שאין הדרך להיעזר בטף בכל מילי דעלמא, כגון במשא ומתן ומסחר וכדומה, מ"מ במחלוקת שהכל לסיבתו, דרך הוא שג"כ הטף שותפים במחלוקת לסיבת הדבר, או מפני שהטף יראים על הכבוד המדומה של אביהם, לפיכך אף הטף נענש. והנה באילת השחר בפרשתו (מ"ג ט"ז) הקשה, בשלמא כשהאב נשאר חי מובן עונשו במה שבניו הקטנים מתים, אבל כאן שג"כ האבות מתו, מי נענש במיתת היונקי שדים, וע"כ צ"ל שנענשו שלא ישאר לאבות זכר. ולפי מה שביארתי גם זה נראה.

ביאור ו' - כמו האש שמכלה הכל ח"ו

ע"ל בפשטות הדגה המחלוקת נמשלה לאש כידוע, וכמו שהאש מכלה הכל, כך המחלוקת מכלה הכל כליל, ואפילו בנים קטנים ח"ו, וכמ"ש הנצי"ב בהעמק דבר עה"פ (נמצא כ"ב) "כי אש יצאה מחשבון להבה מקרית סיוחין", וכן מציעו עוד בשופטים (ט"ז) "תצא אש מאבימלך ותאכל בעלי שכם", וכתב המצודת ציון אש זו היא אש המחלוקת. ובספר חסידים (פסקי פרי"ש) כתב, הרואה בחלום שהצית אש בתנור, למחר יעשה מחלוקת עם שום איש, ויבקש רחמים שיהא לשם שמים, ושלא יחזיק במריבה. וכתב השל"ה הקדוש (שם ט"ז ע"ב ע"ב), איסור מחלוקת הוא כמשהו, כי מניצוץ אחד של אש יתגדל המדורה, בר מינו, עד שהכל יתאכל, וכתב השל"ה שהדבר רמוז באותיות של תיבת "מחלוקת", שהאות מ' יש לה רק פתח קטן מלמטה, אח"כ מתרבה ועששה פתח פתוח כאות ח', אח"כ מתלהב אש המחלוקת עד למעלה זהו אות ל', מגדל הפורח, אח"כ יורד למטה עד התהום, זהו אות ק'. אח"כ נמשך המחלוקת זמן גדול כצורת האות ת'.

ספרא יודעי? הלוברז בספרים יודעי: מתיקות ועריבות!

סדרת ספרי המחבר הרה"ג יוסף חי סימן טוב שליט"א ספרי חובה בכל בית של תורה בישראל!
סדרת "אשכול יוסף": 4 כרכים רבי מכר:
עה"ת | מועדים | הגדש"פ | "המערה" ענייני הרשב"י
כמו כן ניתן להשיג את שאר ספרי המחבר:
חופה וקידושין, סכנה ורפואה, וסדרת "כרם יוסף" על הש"ס
להשיג בהזדויות הספרים המובחרות 0548460008/7
"יריד הספרים" מלכי ישראל 3 מול שטיבלך קמרנה | יפה נוף צומת בר אילן
הספריה הספרדית רחוב דוד ע"י בנק הדואר | הפצת ספרי קודש רח' דוד ע"י בהכ"ס מוסיוף |
ולדמן בהמ"ד בעלזא | חנות מוריה באשקלון |
בני ברק: הרב שאול שולמן רח' סוקולוב 34 כניסה ב' 0527618640
אוצר הספרים בדיגיטל | חו"ל: ביגל אייזן | מאונייטד וגשל ועוד...

כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים

לשיעוריו המרתקים
של הרה"ג יוסף זוי סימן טוב שליט"א
מוזכר סדרת הספרים "כרם יוסף" על הש"ס
ויאשכול יוסף" עה"ת והמועדים
073-371-8053
לקבלת צינתוק והאזנה בשידור זוי:
זוייג והקש #

להאזנה לשיעור השבועי זוייג והמתן לשיעור האזורון

במאמר למעלה מ-350 שיעורים מרתקים
ניתן להוריד את השיעורים בקול הלשון

"ויהי ככלתו לדבר את כל הדברים האלה ותבקע האדמה אשר תחתיהם" (ט"ז ל"א)

מדוע לא התפלל משה על קרוח ועדתו שיזוזרו בתשובה?

יש להקשות לפי שהיה משה רבינו רועה נאמן, שבכל עת ובכל שעה התפלל על ישראל שיחזרו בתשובה ויקבל הקב"ה תשובתם (מסכת סוטה יד ע"א ע"ש), אם כן למה לא התפלל על קרוח ועדתו שיחזרו בתשובה, והרי התשובה עולה על הכל. וכן הקשה רבינו בחיי (ט"ז כ"ט), והוסיף שאין לך עבירה בכל התורה כולה ואפילו חמורה שבחמורות שלא תהא לה תקנה בתשובה, והלא השי"ת ימינו פשוטה לקבל שבים, ואפילו את המורדים והפושעים בו?

אכן איתא בירושלמי (סנהדרין פ"ה ה"א), אמר רב שמואל בר נחמני משה התפלל על עדת קרוח שלא יאבדו לעוה"ב שנא' "יחי ראובן ואל ימות", ואולם אדרבה אף מהירושלמי משמע שמשה התפלל עליהם רק שלא יאבדו לעולם הבא, אבל לא התפלל עליהם שיחזרו בתשובה, וירווח להם בעולם הזה ובעולם הבא.

יישוב א' - עד שקרה יגמור תשובה בליבו יגרוח את כולם למינות

שמואל יש לומר שאף בתפילה על אחרים שישובו בתשובה, אינה מועלת שישובו בתשובה לאלתר, כי התשובה תלויה בכמה דברים, חרטה, וידוי, וקבלה לעתיד, וכיון שקרה בא בדברי כפירה במשה ובתורתו, ומינות מושכת ליבות האנשים אחריה (ע"ז כ"ז), בכל רגע שעבר היה חשש שימושך אחריו עוד ועוד אנשים, וכפי שאירע שלקח אחריו מאתים וחמשים ראשי סנדראות, לכן הוכרח משה להתפלל שימותו ויסור חרון אף ה' מעל עמו, ועל כן ביקש רק על עולם הבא שלהם. כיוצא בזה ביאר האלשי"ך הקדוש שחולו כפירת משרע"ה גנבאותו והיות תורה מן השמים נורק בקרח והיה מתחיל להתפשט בישראל כאשר דבק במאיתים וחמשים, והיה הולך ומפתה ומקהיל את העדה, והנה אם היה מתפשט אצל כל ישראל, היתה כליה בכלם, והיה העולם חוזר לתוהו ובהו, כי אם היה קרוח נשאר חי לא יבצר מהתפשט נגע צרעת כפירתו בהם, על כן אמר משה שאין בעולם רחמים גדולים מהקב"ה על קרוח וחביריו, כי מיתתם היא חיות כל ישראל.

יישוב ב' - כיון שזלזל בכוחו ומעלתו של משה לא תועיל לו תפילתו

בחי' רבינו יוסף נחמיה מיישב שמשה רבינו לא התפלל על קרוח ועדתו, כיון שקרח הקניט את משה וזלזל במעלתו, וממילא לא תועיל תפילתו להצילם, כי לפי דבריהם אין תפילתו ראויה להתקבל, ועל פי זה ביאר גבי נדב ואביהוא שמתו למרות שמשה רבינו התפלל בעדם, ואיך לא תועיל תפילתו וגזירת צדיק כמושה, הלא ככל היוצא מפיו יעשה, אלא לפי שאמרו חז"ל שמתו מפני שהורו הלכה בפני משה, וכיון שלא פחדו ולא יראו מהדר גאונותו, על כן גם בשמי מעל לא תלו למוצא שפתיו, ולא הועילה תפלתו להצילם ומתו.

וכדברים האלה ביאר בספר אמרי יהודה בפרשתו, והמשיל הדבר לקמצן מופלג שרגיל היה להקניט לחבירו על שהיה בעל צדקה וגומל חסדים, וכל הרוצה ללוות יבא אצלו וילווה, והיה חותם ערבות על שטרותיהם של בני העיר, ויצא לו שם טוב בעיני כולם, והיו כולם מכבדים ומיקרים אותו, ונתקנא בכל זה. לימים הוצרך אותו הקמצן ללוות כסף, בלית ברירה ביקש מחבירו הנדבן שיחתום לו ערבות. חבירו נעתר לבקשתו וחתם ערבות על שטרו, אך כבואו לבנק סירבו לקבלו. וזו החל לטעון לעומתם שזה החותם הוא איש אמת וחוטמו אמת ובעל שם טוב, ולמה אינם נותנים לו, אך מיד השיבוהו הן אמת כדברך, ולכל העולם אנו נותנים על פי חתימתו, אך לך אין נותנים, לפי שאתה רגיל לצוות שאין חותמו אמת, לכן ע"פ החוק לך אי אפשר ליתן, דשוו נפשיה חתיכא דאיסורא. [מתוך הספר "אשכול יוסף" עה"ת וראה שם בזה 8 תירוצים].

עץ זיתים למוזיקאים בה ותומכיה מאושר

יו"ל לזכות ידידנו האזוים היקרים והנעימים אוהבי התורה ולומדיה
להגדיל תורה ולהאדירה ופטרוננו העלון "אשכול יוסף"
מר **ג'רעון זיסים** הי"ו ומר **אהרן זיסים** הי"ו
אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד, בבריאות איתנה ונהורא בעלילא שובע שמוזות.
בכלל הברכות יבורך ידידנו היקר והנכבד **שלומי זיסים** הי"ו
מוקדעו ומונעו **לע"ז אוריהם היקרים**:
סאלם אליה בן מסערה **ז"ל**, **זוריה** בת זרציה **ע"ה**
לע"ז זיסים בן זוריה **ז"ל**, **לע"ז זיסים** מועלם בן סלימה **ז"ל**, **לע"ז מיכאל בן חזיה ז"ל**,
ת. ז. ז. ז. ה.

זוודע' הספר

גם במכון "כרם יוסף"

הביאו ברכה לביתכם!

שם הספר	הנישא
1. "אשכול יוסף" על התורה	על כל פרשיות התורה בכרך אחד. יותר מ-13000 עמודים גדושים. בכל פרשה מערכות של קושיות ותירוצים רבים. ערוך בטוב טעם ודעת נייר כרומו, סימניה, ספר מושקע, עבה וגדוש ועשירי מפר!
2. "אשכול יוסף" המערה	עניני רשב"י ומיחו כריכה צבעונית ספר מיוחד, מתאים מאוד למתנה והוקרה. ספר אדיר ומושקע מאד!
3. "אשכול יוסף" הגדש"פ	המבנה מפורט על הבריכה על כל ההגדה, כל התירוצים והקושיות, וכן עוד עשרות נושאים מרתקים להורש ניסן, קמחא דפסחא, שירת הים, ועוד רב מבר! נותרה כמות מצומצמת.
4. "אשכול יוסף" מועדים	קושיות חוקות ותירוצים רבים על כל מועדי השנה, ערוך בטוב טעם ודעת. הדש' נותרה כמות מצומצמת.
5. "שאגת יוסף" סכנה ורפואה	עניני סכנה, רפואה, ופקוח נפש בהלכה ובאגדה, מתאים מאד בית מלחמה מרתק ומעניין שובה לב המעיין.
6. "טבעת יוסף" חופה וקידושין	כל עניני מנהגי חופה וקידושין בהלכה ובאגדה הלכות ומנהגי פריה ורביה, בשילוב כל טעמי המנהגים, דרשות לשבע ברכות וחזקת הבית מתנה מוכררת ומפוארת לחתנים וכלות.
7. "מעדני יוסף" ברית מילה	בין הנושאים 60 תירוצים מדוע אברהם אבינו לא מל עד שצטווה, והלא קיים את כל התורה. (לאחר שאול לפני כמה שנים, השגנו עתה כמה כרכים בודדים).
8. "כרם יוסף" מגילה	מהורה חדשה עם מסכת מגילה בתחילת הספר יותר מ-10000 עמודים: על כל המסכת, דף דף, הלכה אגדה, שילוב קושיות מרתקות ותירוצים רבים, מתאים מאד, לבחורים, מכוירים, בתי מדרשות ובתי כנסיות. הספר היחיד שמקפיד את כל מסכת מגילה
9. "כרם יוסף" בכא קמא	חידושים ע"ס הדף על כל המסכת, למעלה מ-10000 עמודים. (לאחר שאול לפני כמה שנים, השגנו עתה כמה כרכים בודדים).
10. "כרם יוסף" בכא בתרא	חידושים ע"ס הדף על כל המסכת.
11. "כרם יוסף" גיטין קידושין	חידושים ע"ס הדף על כל המסכת.
12. "כרם יוסף" קידושין	סוגיות עין - מרף ב עד י"ב, ומדף מ"א עד מ"ד שילוב כל הקושיות בסוגיות ותירוצים רבים עוזר מאד למבחינים בשיבות, ולהורים ללמוד עם בניהם, ללמדים ולכל שוחרי תשיבה. רב מבר! נותרה כמות מצומצמת.
13. "כרם יוסף" סוטה	על כל מסכת סוטה על סדר הדף שילוב קושיות מרתקות ותירוצים רבים, מלא נושאים באגדה
14. "יניא דיוסף" הסגולה ליצרן	אול
15. "שלהבת יוסף" עה"ת	אול

ספרא יודע'??

הלובד בספרים יודע'!

מתיקות ועריבות התורה!!

לברורים והזמנות: 054-84-60008/7

להשיג בהזמנות הספרים המובחרות

"יריד הספרים" מלכי ישראל 3 מול שטיבלך קמרנה | יפה נוף צומת בר אילן | הספרייה הספרדית רח' דוד ע"י בנק הדואר | הפצת ספרי קודש ע"י "בהכנס" מוסיף | ולדמן "במ"ד בעלזא | חנות מוריה באשקלון | תשמישי קדושה אגן האיילות בני ברק: הרב שאול שולמן רח' סקולוב 34 כניסה ב' 0527618640
אוצר הספרים בדיגיטל | חו"ל: בייגל איין | מאנזינג וגשל ועוד

לרכישת הספר:

054-84-60007/8 או 02-5373570

להאזנה לשיעורי המחבר:

073-371-80-53